

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/58/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2615208902
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2615208902.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: J. Q., nar. X.X.XXXX, bytom N., N.. U. a S. XXXX/X, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov, matka: Mgr. E. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom N., N.. U. a S. XXXX/X, a otec: S. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom N., P. XXX, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Senica, č. k. 1P/93/2015 - 140 zo dňa 29. júna 2016, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie prvým odsekom výroku návrh otca na zníženie výživného zamietol a druhým odsekom výroku rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd rozsudok po právnej stránke odôvodnil (§ 26, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1), § 76 ods. 1, § 77 ods. 1), § 78 ods. 1), 3) Zákona o rodine. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že návrh otca na zníženie výživného na maloletú dcéru na 100 eur mesačne nebol podaný dôvodne. Výživné otca na maloletú J. bolo naposledy určované koncom roka 2012, rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 5P/88/2012-27 zo dňa 3.10.2012, schválením dohody rodičov 200 eur mesačne. Keďže v zmysle § 26 Zákona o rodine je možné zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností len vtedy, ak sa zmenia pomery, súd skúmal, či na strane účastníkov konania došlo k takej podstatnej a trvalej zmene osobných a majetkových pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie, resp. zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa. Súd zistil, že od ostatnej úpravy výživného sa príjem otca znížil, a to zo sumy 800 až 1.000 eur mesačne na sumu približne 488,79 eura mesačne, kým príjem matky sa od tohto času naopak zvýšil, zo sumy 600 eur mesačne na sumu približne 733 eur mesačne. Je však nutné uviesť, že k zvýšeniu príjmu na strane matky došlo len v posledných dvoch mesiacoch po tom, čo sa zamestnala u F. A. (N.) s.r.o. X., pričom predtým sa jej príjem pohyboval na úrovni približne 400 eur mesačne. Otec si našiel zamestnanie len od septembra 2015 a predtým bol od 1.1.2013 do 2.9.2015 nezamestnaný. Pokiaľ ide o pomery na strane maloletej J., súd zistil, že kým v čase ostatného určovania výživného bola J.iačkou 8. ročníka ZŠ, v súčasnosti už navštevuje strednú umeleckú školu mimo svojho bydliska v Česku v E.. V dôsledku toho vzrástli náklady na starostlivosť o ňu najmä v súvislosti s internátom, cestovaním, stravou, či nákupom školských pomôcok, a vzhľadom na vek dieťaťa treba považovať za opodstatnené náklady na starostlivosť o ňu aj poskytovanie vreckového či príspevok na mimoškolské a záujmové aktivity dieťaťa. Predovšetkým s poukazom na aktuálne výdavky a náklady na maloleté dieťa v súvislosti s jeho školskou dochádzkou tak súd dospel k záveru, že doposiaľ určená výška výživného na maloletú J. v sume 200 eur mesačne je primeraná veku i potrebám maloletého

dieťaťa, a súčasne zodpovedá aj osobným a zárobkovým pomerom a možnostiam obidvoch rodičov. Je pravdou, že príjem matky od poslednej úpravy výživného vzrástol, avšak vzrástli tiež náklady na maloleté dieťa, ktoré musí matka na jeho starostlivosť vynakladať. Súčasne je pravdou, že otcov príjem sa od poslednej úpravy výživného znížil, avšak po zvážení všetkých v konaní preukázaných skutočností súd toto nevyhodnotil ako dôvod na zníženie jeho vyživovacej povinnosti. Otec v minulosti pracoval na živnosť ako stolár/tesár, z čoho dosahoval príjem vo výške približne 800 až 1.000 eur mesačne, teda príjem o polovicu vyšší než v súčasnosti. Súd preto zisťoval, prečo otec živnosť prerušil a následne tiež zrušil, pretože sa tým vzdal výhodnejšieho zamestnania a zárobku. Súd zistil, že otec živnosť zrušil z dôvodu, že už mal toho dosť, jednalo sa o celodennú prácu cez sviatky i víkendy, roboty bolo málo, a navyše bol po rozvode v zlom psychickom stave. Pokiaľ ide o zlý psychický stav otca po rozvode, súd toto nepovažoval za relevantný dôvod na to, aby sa otec vzdal lepšie platenej práce, keďže nemal preukázané, že by otec v dôsledku svojho nepriaznivého psychického stavu musel až vyhľadať odbornú pomoc, a navyše v rovnakom zlom psychickom stave mohla byť po rozvode aj matka maloletého dieťaťa, avšak táto si na rozdiel od otca vzhľadom na potrebu postarať sa o maloleté dieťa zverené do jej osobnej starostlivosti nemohla dovoliť o príjem prísť. Čo sa týka náročnosti práce, je pravdou, že práca stolára/tesára je pomerne fyzicky i časovo náročná a vyžaduje si u pracovníka, ktorý ju vykonáva, dobrú kondíciu. Avšak pokiaľ otec cítil, že to už nie je práca pre neho vhodná, mohol sa zamestnať aj na inej pracovnej pozícii než doposiaľ a tým si zabezpečiť dostatočný príjem nielen pre svoje vlastné živobytie, ale aj na živobytie dcéry, ku ktorej má zákonnú vyživovaciu povinnosť. Otec však živnosť nielenže zrušil, ale pracovať prestal úplne (okrem občasných brigád a tzv. fušiek), pričom podľa jeho vlastného vyjadrenia sa ani nepokúsil nájsť si inú, riadne platenú prácu napr. cez pracovné agentúry alebo internetové portály ponúkajúce prácu na Slovensku i v Čechách. Otec tiež uviedol, že práce bolo čoraz menej, súd mal však vykonaným dokazovaním preukázané, že pracovný trh ponúka pomerne veľa voľných pracovných miest na pracovnú pozíciu stolára i tesára, a to minimálne v rámci západného Slovenska (cca 20 miest stolára a 20 miest tesára plus ďalšie miesta v Česku), pričom z portálu T. súd zistil, že priemerný hrubý mesačný plat stolára na Slovensku predstavuje sumu 670 eur mesačne a priemerný hrubý mesačný plat tesára na Slovensku predstavuje sumu až 790 eur mesačne. Súd mal preto preukázané, že otec sa vzdal lepšie plateného zamestnania, živnosti, avšak zároveň nevyvinul dostatočnú snahu na nájdenie si iného, nového zamestnania s minimálne obdobným príjmom ako tomu bolo v prípade živnosti, a naopak, zostal nezamestnaným a žil z úspor, ktoré si takýmto spôsobom v podstate v celosti minul. Zároveň otec uviedol, že už je pre neho náročné vykonávať prácu stolára a tesára, okrem iného aj kvôli zdravotným problémom s kolenom, ktoré mu toto znemožňujú, avšak súd mal preukázané a otec to aj sám potvrdil, že chodí tzv. kamarátsky, t. j. bez nároku na odmenu, robievaj strechy svojim známym a priateľom. Pokiaľ však otec má už naozaj takejto práce dosť, je minimálne na zamyslenie, prečo v nej stále pokračuje, aj keď už nie ako v hlavnej pracovnej činnosti, a súčasne je nepochybné, že ak má otec čas a vôľu vypomáhať na strechách svojich kamarátov (pričom sa nejedná o ojedinelý prípad), s určitosťou má čas aj na to, aby si takýmto spôsobom riadne, teda za pracovnú odmenu privyrobil a získal tak ďalšie prostriedky na zvýšenie svojej životnej úrovne i na úhradu určeného výživného. Zo súdom vykonaného dokazovania však skôr vyplýva, že otec chodí vypomáhať na stavby svojim kamarátom namiesto toho, aby za rovnakú činnosť pre niekoho iného získal riadnu plácu, čím de facto uprednostňuje svojich známych pred starostlivosťou o vlastnú dcéru.

2. Na základe vykonaného dokazovania tak súd dospel k záveru, že sa otec bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho a lepšie plateného zamestnania, a hoci v súčasnosti pracuje s nižším príjmom, je v jeho možnostiach nájsť si také zamestnanie (samostatné alebo popri terajšom), ktoré bude jednak zodpovedať jeho schopnostiam a možnostiam, a jednak mu umožní platiť na dcéru výživné vo výške 200 eur mesačne, potrebné na zabezpečenie riadnej starostlivosti o ňu. Súd preto návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania vzhľadom k tomu, že konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletej. V odvolaní argumentoval tým, že potom, čo v predošlom konaní bol jeho návrh na zníženie výživného zamietnutý, našiel si prácu s tým, že prijal ponuku na pracovné miesto v obore. Zamestnal sa vo firme so sídlom v G., tak ako mu odporúčal Krajský súd v Trnave, s miestom výkonu práce v N.. Napriek tomu, že N. je okresné mesto, platy v robotníckych profesiách sa pohybujú na úrovni 480 eur mesačne. Lepšie platené miesta sú dávno obsadené a nové s takými platmi sa ani neinzerujú, sú prednostne obsadzované tými, ktorí sa o nich dozvedia, väčšinou po známostiach. Nemôže vykonávať hocijakú prácu, keďže nie je najmladší

a roky, kedy vykonával živnosť, t. j. práce na strechách za každého počasia sa na jeho zdravotnom stave zásadným spôsobom podpísali. V najbližšej dobe by sa mal podrobiť operácii kolena a bolesti chrbtice sa zatiaľ nedajú vyliečiť. Zarába 512 eur mesačne v hrubom a táto mzda je preto taká nízka, že zamestnávateľ za neho nemusí robiť odvody na zdravotné a sociálne poistenie. V čistom vyjadrení stolár s príjmom 670 eur zarobí cca 480 eur rovnako ako on. V prípade dochádzky do zamestnania vzdialenom cca 40 km by musel zarábať asi o 80 eur mesačne v čistom viac, ako teraz, aby sanoval náklady na dochádzku do zamestnania. Interpretácia dôkazov zo strany súdu nesvedčí o nestrannosti sudcu. Vysvetlil, že tých zopár prípadov, kedy osobne alebo radou a zabezpečením materiálu a partie pokrývačov pomohol svojim priateľom s rekonštrukciami striech bolo preto, že títo priatelia mu v minulosti, a to ešte počas manželstva pomohli s rekonštrukciou jeho domu, v ktorom bývala dcéra aj s exmanželkou. Títo priatelia mu pomáhali bez nároku na odmenu. Hodnota rekonštrukcie domu sa odzrkadlila vo výške výplaty z bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode, kedy vyplatil manželke polovicu zo zhodnotenia domu, aj keď priame náklady na nákup materiálu netvorili ani polovicu z celkového zhodnotenia domu. Iné deti nemá, iba dcéru J. a jeho majetok po jeho smrti pripadne jej. Keď ho zhodnotil, zhodnotil ho aj pre ňu. So živnosťou skončil, pretože práce bolo málo a bol v strate. Ak by sa situácia radikálne zmenila, určite by privítal možnosť si znova zarobiť 800 až 1.000 eur mesačne. Bohužiaľ, aj vzhľadom na zdravotné problémy s kolenom a chrbticou nemôže balansovať na strechách 5 dní v týždni celý rok. Konštrukcia krovov a pokrývanie striech nie je práca v kancelárii. Úplnou dezinterpretáciou dôkazov je konštatovanie zo strany súdu v závere odôvodnenia, že sa vzdal výhodnejšieho a lepšie plateného zamestnania a hoci v súčasnosti pracuje s nižším príjmom, v jeho možnostiach je nájsť si také zamestnanie, ktoré bude zodpovedať jeho schopnostiam a možnostiam a jednak mu umožní platiť výživné na dcéru vo výške 200 eur mesačne. V čase uzatvárania dohody o výživnom vo výške 200 eur podnikal, ale vzhľadom na nedostatok zakázok mal veľmi nízke príjmy. V tom čase si myslel, že ťažké časy sa skončia a znovu bude zarábať dosť peňazí. Bohužiaľ, za viac ako 3 roky sa situácia nezlepšila. V súčasnosti si musel požičať 2.000 eur, aby mohol platiť výživné a nedoplatok na výživnom, ktorý mu vznikol v čase, keď objektívne nemal príjmy na jeho platenie. Aj tieto príjmy bude musieť časom vrátiť. V čase, keď bol PN nevznikol mu ani nárok na nemocenské dávky, takže jeho mesačný príjem bol asi polovičný. Súd zistil, že matka J. zarába mesačne 733 eur. Toto bagatelizoval tým, že k tomuto zvýšeniu na strane matky došlo len v posledných dvoch mesiacoch. To, že otec má príjem fakticky 290 eur, ak odráta 200 eur výživného zo svojho príjmu, zabudol súd zobrať do úvahy. Z tohto platí ešte 100 eur doplatok na zmeškanom výživnom exekútorovi. On musí vyžiť z necelých 300 eur mesačne, kým matka s dcérou z 930 eur mesačne, teda každá z 465 eur mesačne. Fixné náklady majú porovnateľné, pričom životná úroveň jeho dcéry je neporovnateľne lepšia ako jeho. Na jeho strane došlo k zásadným zmenám, už nemá majetok, okrem domu v ktorom býva, ktorý by mohol reálne speňažiť. Nemá dostatočné príjmy, aby mohol dlhodobo platiť výživné vo výške 200 eur mesačne. Rozhodnutie je v podstate nevykonateľné bez toho, aby neklesol až na dno. Dobrovoľne sa nevzdal lepšie platenej práce, keď objektívne už v čase pred rozvodom nemal dobre platenú prácu. Prvoinštančný súd vyhodnotil dôkazy účelovo a jednostranne. Evidentné dôkazy svedčiacie v jeho prospech súd prvej inštancie ignoroval, resp. bagatelizoval a v horšom prípade interpretoval nesprávne. Ničím nepodloženým tvrdeniam matky dcéry J. dával podstatnú váhu a prevzal jej argumentáciu. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a určil povinnosť otca maloletej platiť výživné vo výške 100 eur mesačne od 23.10.2015, alternatívne, aby zmenil výšku výživného podľa vlastnej úvahy.

4. K odvolaniu otca maloletej sa vyjadrila matka maloletej. Uviedla, že nesúhlasí s odvolaním, nakoľko jej finančné prostriedky nie sú také veľké, aby z väčšej časti financovala všetky náklady spojené so starostlivosťou o maloletú. Jej bývalý manžel sa oháňa tým, že ona zarába viac ako on, ale pozabudol pritom, že jej zárobok je vyšší iba od septembra 2015, kedy nastúpila pracovať do X. a jej príjem je okolo 730 eur v čistom. Z toho však 100 eur mesačne ju stojí benzín, nakoľko doprava zo N. nie je zabezpečená a musí denne cestovať do G. S.. Po odrátaní výdavkov na benzín, tak jej príjem je 630 eur mesačne a jeho príjem je 480 eur mesačne. Jej príjem je teda iba o 150 eur vyšší než otcov a stará sa aj o dcéru, ktorá s ňou žije v spoločnej domácnosti, pričom platí vysoký nájom vo výške 221 eur. Dcéra navštevuje Strednú priemyselnú umeleckú školu v Hodoníne a platí jej internát, stravu, v nedeľu ju vozí na internát a platí všetky výdavky spojené s výučbou. Keďže dcéra má 17 rokov a chce sa moderne obliekať, líčiť, chodiť do spoločnosti a má svoje koničky, ktoré tiež nie sú zadarmo a keď odráta výdavky od jej príjmu a porovná ich s príjmami a výdavkami otca, tak je na tom lepšie ako ony dve. Aby vyšla s peniazmi, pomáhajú jej aj jej rodičia sumou 100 eur mesačne. Jej mesačné výdavky sú okolo 700 eur, pričom výdavky na dcéru okrem nákladov spojených s internátom a so stravou sú aj výdavky na pomôcky

do školy, ako písanky, perá, štetce, farby, plátna a podobne. Dcére kúpila aj nový mikrofón za 58 eur a hudobnú nahrávku v hodnote 50 eur. Otec maloletej tvrdil, že súd nebral do úvahy, že je málo pracovných príležitostí v okolí N. v odbore stolár a že cestovať za prácou by sa mu neoplatilo, pretože by minul benzín a nemôže pracovať pri páse, pretože má problémy s kolenom a možno pôjde na operáciu. Do zahraničia tiež nechce ísť, pretože má priateľku a chce byť s ňou. Matka si myslí, že na prvom mieste by mala byť dcéra a jej záujmy a až na druhom priateľka. Tiež môže tvrdiť, že nechce cestovať do práce a pracovať na štyri zmeny, čo znamená aj cez víkendy a nočné, že je vyčerpaná, ale keďže sa musí postarať o ich dcéru, tak všetko ide bokom. Čo sa týka problémov kolena, tak tie mal otec iba pred nedávnom, asi pred mesiacom, takže predtým si kludne mohol nájsť prácu v automobilke, kde ponúkajú oveľa vyšší plat a dokonca niektoré automobilky majú aj dopravu zdarma. Mohol sa zamestnať aj ako murár, nakoľko má skúsenosti. Otec maloletej ďalej tvrdí, že tesárske práce už nevykonáva, ale bolo preukázané aj na súde, že ich vykonáva v rámci víkendov a voľna, pričom predtým tvrdil, že je už vyčerpaný a tieto práce nevykonáva a taktiež preto, že dopyt po týchto prácach klesol a nemá pomocných robotníkov. Tvrdí, že bol vypomáhať zadarmo známym a potom sa zasa v písomnom odvolaní vyjadril, že iba oplácal prácu ľuďom, ktorí im v čase manželstva pomáhali pri prerábaní domu, kde teraz otec žije. Ani to nie je pravda, keď na súde boli predvolaní svedkovia, ktorí na dome nikdy nepomáhali. Ani p. I. ani jej muž u nich nikdy nepomáhali, neboli u nich ani len na návšteve. Sú to susedia, poznajú sa, ale neboli spolu nikdy takí priatelia, aby im p. I. zadarmo niečo robil na dome a otec mu musel niečo oplácať formou práce na jeho streche, či nejakej odbornej pomoci či rady, ako to otec tvrdí. Navyše bol videný na streche p. I. viackrát a fyzicky strechu robil viac hodín denne a nielen pár minút. Taktiež p. H. z V. a iní ľudia, ktorým otec robil strechu a tvrdí, že zadarmo, lebo sú to jeho známi alebo ho o to poprosili. Svedkyňa I. na súde tvrdila, že peniaze otec nevzal a p. P. tvrdil, že on nevie, či mu jeho syn dal nejaké peniaze. Svedkovia, čo sa týka vyplatenia peňazí vypovedali v jeho prospech, pretože im sľúbil nejaké zľavy na ďalšie tesárske, či stolárske práce ako napr. strieška na prístrešok a podobne. Čo sa týka prerábky domu, pomáhali im iba jeho dobrí priatelia a nie cudzí ľudia z iných miest a dedín. Matka ďalej uviedla, že dom sa prerábala v čase manželstva pred asi 14 rokmi a teda otec musel za ten čas dávno oplatiť pomoc na dome. Otec nechce platiť výživné v sume 200 eur mesačne nie z toho dôvodu, že by nemal dostatok finančných prostriedkov, ale z pomsty voči nej, že sa s ním rozviedla. Otec s výživným nemal žiadny problém až do doby, kedy mu dcéra povedala, že k nim do bytu ide bývať jej priateľ V. A., s ktorým už od marca 2016 je matka maloletej rozídená. Vyporiadanie BSM nesúvisí s povinnosťou otca platiť výživné. Otec sa netajil ani tým, že má v dome trezor, ale uviedol, že v ňom nemá žiadne peniaze. Tento si kúpil preto, aby matka nevedela presne, koľko peňazí má na účte a aj peniaze zo striech ukladá tam a nie na účet, aby sa nijakým spôsobom nezistilo, že má viac peňazí ako tvrdí. Vozí sa na novom aute, ale poprel, že by to bolo jeho. Tvrdí, že ho má iba vo svojej garáži. Auto je písané na jeho priateľku, ktorá zarábala donedávna minimálnu mzdu a teraz je zamestnaná vo firme S. v N., kde sa vie, že sa nezarába viac ako 480 eur aj s nadčasmi, takže matka sa pýta, kde zohnala na také drahé terénne auto. Nie je pravdou ani tvrdenie otca, že by s ním jeho priateľka nežila v spoločnej domácnosti a je veľa svedkov, ktorí ju tam vídajú aj cez pracovný týždeň aj počas víkendu v ranných i nočných hodinách. Naďalej trvá na tom, že otec má dosť finančných prostriedkov, zámerné klame a zavádza o svojich financiách.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril aj ÚPSVaR Senica, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, pretože výživné v sume 200 eur mesačne na maloletú Nikolu je primerané k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov s prihliadnutím na vec a opodstatnené potreby maloletej.

6. K vyjadreniu matky maloletej otec maloletej uviedol, že aby mal na platenie výživného, poplatkov na dom a na živobytie musel si zobrať pôžičku 2.000 eur, lebo z výplaty 480 eur to všetko neutiahne. Jeho bývalá manželka mala čistý príjem 1.030 eur a on 180 eur. Taktiež nepočíta, že jej prispieva priateľ mesačne v sume 140 eur, ktorý pracuje v Anglicku a ktorého exmanželka tají s tým, že sa akože rozišli. Sumu 100 eur mesačne jej prispievajú aj rodičia, tzn. že má 1.170 eur mesačne a nemôže vyžiť. Čo sa týka cestovania do G. S., do X., kde pracuje, jazdia zo N. tri autobusy, po pol roku je doprava za polovicu a po roku je doprava zdarma. Nemyslí si, že všetci, čo robia zo N. v X. jazdia autami do G. S.. Osobne ju videl a aj iní mu to potvrdili, že často jazdí autom až do X.. A aj keby jazdila len do G. S., tak benzín ju stojí mesačne max. 55 eur. Pokiaľ ide o dcéru, tak táto mu volala s tým, že končí v škole v Hodoníne a pôjde na učňovku do N. za kaderníčku. Podnikal desať rokov od rána do večera, soboty, nedele bez nároku na dovolenku a nikoho nezaujímalo, či má prácu alebo nemá, či prší alebo sú 45 stupňové horúčavy alebo sú mrazy, odvody a dane musel stále platiť, aj keď prácu nemal. To všetko sa na ňom podpísalo ako psychicky, tak aj zdravotne. K tvrdeniam matky maloletej ďalej uviedol, že bol videný na strechách. Je

pravdou to, že ho videli na troch strechách za celý rok a všetci tí ľudia mu sami dobrovoľne dali čestné prehlásenia, že im len čiastočne pomáhal a bez nároku na finančnú odmenu. Čo sa týka prehlásenia od p. E., tak toto si matka musela vybaviť priamo u nej doma, ako mu to potvrdil jej manžel. Vedel, že p. E. je najfalošnejší človek v P. a k tomu chce ešte dodať, že je to aj klamárka. Jej výpoveď by sa dala posúdiť ako krivé svedectvo. Kvôli BSM súhlasil s 200 eur výživným, nakoľko matka mu sľúbila, že keď bude súhlasiť s 200 eur výživným a nebude robiť problémy pri rozvoze, zohľadní vysporiadanie domu. Tvrdila, že dom bol jeho a sám si ho prerobil, ale ako sa ukázalo, tak ho oklamala. Tie peniaze si vyplakala akože pre dcéru. Dostala 14.000 eur plus zobrala si kompletne zariadenú detskú izbu a on osobne preniesol všetky veci, čo si kúpila do domu a pokradla všetky cennosti, ako snubné prstene, zlaté retiazky a podobne. Jeho priateľka má svoj život, svoj byt a svoju dcéru a že je u neho často, to je jej vec. Auto, o ktorom tvrdila matka maloletej, nie je nové auto a nie je to Tuareg. On má svoje auto Renault Kangoo, rok výroby 2002. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka dodal, že vždy budú na strane matky a nemá dobré skúsenosti. Teraz keď sú tu nové skutočnosti, že dcéra už nebude navštevovať školu v Hodoníne, ale bude chodiť do N. sa jej náklady znížia. Naďalej trvá na znížení výživného.

7. Matka maloletej k vyjadreniu otca uviedla, že jej výdavky na domácnosť sú rovnaké a nič sa nezmenilo. Zmena nastala však u dcéry, nakoľko ukončila štúdium na Strednej umeleckej škole v Hodoníne a navštevuje SOŠ v N., odbor kaderníčka. Školu v Hodoníne ukončila z toho dôvodu, že neurobila reparát z anglického jazyka a nechcela opakovať ročník. Nie je pravdou tvrdenie otca maloletej, že pokiaľ dcéra už nie je na internáte a učí sa v N. na učňovke, že sa jej náklady znížili. V septembri platila 60 eur na obedy, a to 30 eur na mesiac, nakoľko je potrebné platiť tieto mesiace vopred. Taktiež platila raz na dva mesiace 30 eur ZRPŠ, 10 eur výlet do Bratislavy, 20 eur vreckové, 50 eur na hrebene a štipce, 30 eur na oblečenie a obuv na prax, 10 eur kredit na telefón, 30 eur sveter a 20 eur spodné prádlo. Nepočíta výdavky na stravu. Ďalej uviedla, že musí uhradiť 25 eur na cvičný zošit z anglického jazyka, potrebuje kadernícky kufrík, kde sú nožnice a veci na holenie, pričom najlacnejší spolu s poštovným stojí 120 eur a obedy už na mesiac november 30 eur. Dcéra síce už nie je na internáte, ale výdavky na ňu sú aj tak vysoké, keďže potrebuje školské potreby, veci na prax, chce sa obliekať a chodiť von, má mimoškolské aktivity, cvičí, chodí do posilňovne.

8. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozhodnutiu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

10. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie dôsledne zistený skutočný stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zníženie výživného, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, keď uplatnený nárok správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

11. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

12. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. V zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 231 CSP, dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne, okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne, vývojom životných nákladov.

14. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa (aj plnoleté) má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

15. Otec platí doposiaľ výživné na maloletú J. na základe rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 3.10.2012, č.k. 5P/88/2012-27, ktorým bolo manželstvo účastníkov rozvedené a bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa otec maloletej dcéry zaviazal platiť výživné na dcéru 200 eur mesačne.

16. Naposledy bolo o výživnom právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Senica pod č.k. 4P 59/2014-32 zo dňa 27.11.2014, ktorým bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý. Uvedený rozsudok bol odvolacím súdom, rozsudkom KS v Trnave pod č.k. 23 CoP 18/2015-44 zo dňa 20. júla 2015 potvrdený. Súdy pri svojom rozhodovaní vychádzali z toho, že u mal. J. nastala podstatná zmena pomerov v tom, že nastúpila na Strednú umeleckú školu v Hodoníne, čím došlo k podstatnému nárastu jej potrieb, pretože do školy dochádza z miesta bydliska N. do Hodonína, býva na internáte a v súvislosti so školou je potrebné jej kupovať rôzne pomôcky. Otec maloletej mal na základe daňového priznania za rok 2011 mesačný príjem 290,62 eura. V konaní o rozvod manželstva otec uviedol, že si vypláca podnikateľskú odmenu od 800 do 1.000 eur mesačne, za obdobie deviatich mesiacov, pretože tri mesiace v roku nepracuje, t.j. približne 675 eur mesačne (900x9:12). Odvolací súd uviedol, že aj v období, kedy otec podnikal, podľa vykonaného dokazovania bol rozpor v uvádzaných príjmoch otca podľa daňového priznania a podľa výpovede otca. Podľa názoru súdu je tomu tak preto, lebo zisk podnikateľa (ako jeho čistý príjem) je ekonomickým vyjadrením podnikateľských aktivít otca a nemožno ho zamieňať s príjmom, pretože príjem otca tvoria aj sumy, ktoré slúžia aj na osobné potreby podnikateľa (napr. pohonné hmoty, používanie motorového vozidla, účty za telefón, atď.) a podnikateľ si tieto položky účtuje ako náklady (odpočítateľné položky), pretože to umožňujú právne predpisy upravujúce daň z príjmu a tieto náklady (vždy uplatňované v čo najvyššej možnej miere) znižujú u podnikateľa tvorbu zisku. Tiež konštatoval, že je všeobecne známym javom, že odberatelia služieb aj prác, hlavne fyzické osoby (vrátane tesárskych) často nežiadajú od dodávateľov prác daňový doklad (faktúru, príjmový pokladničný doklad podnikateľa) po vykonaní prác a podnikateľa takéto príjmy neuvádzajú v účtovníctve, hoci ich príjem tieto platby tvoria. V čase posledného rozhodnutia otec tvrdil, že prerušil živnosť, je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný a na živobytie si zarába brigádami. Ak otec brigádnicke pracoval jeho skutočný príjem je nepreukázateľný. Ak však v minulosti z hore uvedeného príjmu bol schopný platiť na dcéru výživné vo výške 200 eur, tak v čase posledného rozhodnutia mohlo byť v jeho schopnostiach

a možnostiach zarobiť si porovnateľný príjem. Otca maloletej J. považoval súd za zdravého muža vo veku 42 rokov (na žiadne zdravotné ťažkosti, ktoré by mu bránili pracovať nepoukazoval), vyučeného tesára, ktorého profesia je na trhu práce žiadaná. Z uvedeného dôvodu je možné konštatovať, že v čase posledného rozhodovania o návrhu otca na zníženie výživného súd vychádzal z príjmu otca 800 až 1000 eur mesačne a matky 600 eur mesačne.

17. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 1P/93/2015 - 49 zo dňa 02.12.2015, súd ďalší návrh otca na zníženie výživného ako aj návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Po podaní odvolania otca proti uvedenému rozsudku, ostal predmetom konania návrh otca na zníženie výživného a odvolací súd uznesením 23 CoP 8/2016 - 65 zo dňa 21.3.2016 rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

18. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom návrh otca na zníženie výživného po doplnenom dokazovaní (v zmysle pokynov odvolacieho súdu) opäť zamietol.

19. Naposledy bolo určené výživné rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 3.10.2012, č.k. 5P/88/2012-27 v čase, keď maloletá navštevovala 8. ročník ZŠ a v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie Strednú umeleckú školu v Hodoníne, čím došlo k podstatnej zmene pomerov na jej strane. Súd zohľadnil, že maloletej vzrástli náklady v súvislosti so školou a vekom a zároveň vyhodnotil, že otec sa vzdal lepšie plateného zamestnania, živnosti, avšak zároveň nevyvinul dostatočnú snahu na nájdenie si iného nového zamestnania s minimálne obdobným príjmom ako tomu bolo v prípade živnosti. Hoci v súčasnosti pracuje s nižším príjmom, je v jeho možnostiach nájsť si také zamestnanie, ktoré bude jednak zodpovedať jeho schopnostiam a možnostiam a jednak mu umožní platiť na dcéru výživné vo výške 200 eur mesačne.

20. Otec vo svojom odvolaní namietal predovšetkým jednostranné a účelové vyhodnotenie dôkazov. Poukázal na to, že plat stolára v čistom je obdobný ako jeho, zamestnania s vyšším príjmom sú prednostne obsadzované väčšinou po známostiach. Tiež poukazoval na to, že pokiaľ ho videli pracovať u iných na strechách, bola to kompenzácia za ich výpomoc pri stavbe jeho domu a bolo to bez nároku na odmenu ako aj na to, že podnikania sa vzdal z dôvodu, že bolo nedostatok zákazok. V súčasnosti si musel požičať 2000 eur, pričom otec musí vyžiť so zo sumy 300 eur a jeho exmanželka s dcérou zo sumy 930 eur. Maloletá J. už nenavštevuje Strednú umeleckú školu v Hodoníne, ale v N., čím došlo k zníženiu jej výdavkov.

21. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo preukázané, že v danom prípade návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti nebol dôvodný. Naposledy bolo výživné na mal. J. určené v roku 2012, kedy navštevovala základnú školu, preto tým, že nastúpila na strednú školu, došlo k podstatnej zmene pomerov na jej strane. Na druhej strane mal súd preukázané, že od ostatnej úpravy výživného sa príjem otca znížil a to zo sumy 800 až 1000 eur na cca 488 eur mesačne, kým príjem matky sa zvýšil zo sumy 600 eur na asi 733 eur. Vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že od predchádzajúcej úpravy výživného otca k maloletej dcére došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa nárastom životných nákladov v zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Posúdiac uvedené zmeny pomerov vo vzájomných súvislostiach odvolací súd zhodne s prvoinštančným dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na zníženie výživného otca k maloletému dieťaťu, hoci došlo na jeho strane k zníženiu príjmu.

22. V zmysle § 191 ods. 1 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivosti prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

23. Hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

24. V súvislosti s vykonávaním dokazovania, oprávnením a povinnosťou súdu hodnotiť dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach odvolací súd poukazuje aj na viaceré rozhodnutia NS SR, v ktorých súd skonštatoval, že Občiansky súdny poriadok (teraz CSP) ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 185 CSP súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania. (porovnaj aj rozhodnutia NS SR uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 37/1993 a pod R 125/1999).

25. V prejednávanej veci je možné konštatovať, že súd vykonal dostatočné dokazovanie a jeho závery pri hodnotení dôkazov sú správne. Odvolací súd (podobne ako súd prvej inštancie) je toho názoru, že konanie otca je možné považovať ako konanie, keď sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho a lepšie plateného zamestnania resp. príjmu. Sám otec maloletej svojím správaním iba potvrdzuje túto skutočnosť, hoci poukazuje na jednostranné a účelové vyhodnotenie dôkazov zo strany súdu. I za predpokladu pravdivosti tvrdenia otca v tom, že s podnikaním prestal z dôvodu nedostatku záujmu zákazníkov o prácu tesára, resp. stolára, z vykonaného dokazovania bolo preukázaných množstvo pracovných ponúk v okolí miesta jeho bydliska. Argumentácia o zvýšených nákladoch na dopravu do zamestnania neobstojí, keďže otec si mimo svojho bydliska prácu nehľadal a nedá sa posúdiť za akých podmienok by mu mohla byť práca poskytnutá. Tiež bolo preukázané, že pracuje na 37,5 hodinový týždenný pracovný čas, bez nadčasov, cez víkendy nepracuje. Na druhej strane otec maloletej už v čase, keď bol nezamestnaný si zarábala brigádnicke a i v tomto konaní bolo svedeckými výpoveďami preukázané, že pracuje i mimo riadneho pracovného pomeru. Vypočítaní svedkovia vo svojich výpoveďach udávali, že otec pre nich vykonával prácu bez nároku na odmenu, resp. o výške odmeny nevedeli, až na svedkyňu I., ale ani jeden svedok nepotvrdil tvrdenie otca, že ide o nejakú kompenzáciu za pomoc pri rekonštrukcii jeho domu. Tvrdenia o zdravotných problémoch otca (ktoré navyše otec žiadnym spôsobom nepreukázal) sú v rozpore s jeho konaním, keď otec tvrdí, že pre zdravotné problémy nemôže pracovať toľko ako v minulosti a je možné uzavrieť, že pokiaľ môže otec pracovať mimo pracovného pomeru a zadarmo, práve o tento príjem sa ukracuje, čo nemôže byť na úkor plnenia si vyživovacej povinnosti. Otec tiež tvrdil, že na platenie výživného si musel požičať 2.000 eur ale toto svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázal. Rovnako otec nepreukázal, že jeho úspory tvorila čiastka 18.000 eur. Aj keď na pojednávaní 4.5.2016 uviedol, že súdu predloží doklady o výške úspor (čo vyplývalo aj z uznesenia KS TT o doplnení dokazovania) otec žiadne dokazovanie na preukázanie výšky úspor nenavrhol vykonať a žiadne listinné dôkazy do spisu nezaložil. Otec do spisu súdu založil dohodu o vyporiadaní BSM z 18.4.2013, na základe ktorej matke maloletej dcéry vyplatil 14.000 eur, čo však medzi účastníkmi sporné nebolo. Nie je preto možné vylúčiť, že otec disponuje aj inými úsporami.

26. Neobstojí ani tvrdenie o znížení nákladov dcéry z dôvodu zmeny školy. Hoci navštevuje strednú školu v N. (v mieste svojho bydliska) a maloletá nemusí vynakladať výdavky na internát, má zvýšené výdavky, s ohľadom na odbor, ktorý študuje (kaderníčka), ale napokon i vek maloletej odôvodňuje v danej veci neznižovať výživné. S dievčaťom (skoro dospelým) sú vždy spojené zvýšené výdavky, čo je všeobecne známou skutočnosťou, ktorú nie je potrebné nijako mimoriadne preukazovať. Je potrebné prihliadnúť na všetky výdavky spojené s bývaním, stravovaním, obliekaním, výdavkami spojenými s návštevou školy, s odbornou praxou, s výletmi organizovanými školou, ale i mimoškolskými aktivitami, pričom ide o platenie nie len pravidelných, opakujúcich sa platieb, ale aj jednorazových, nepredpokladaných výdavkov, na ktoré nebude matke mesačne stačiť 200 eur, takže je odôvodnené konštatovať, že aj matka maloletej sa bude podieľať na nákladoch spojených so starostlivosťou o dcéru vo vyššej miere. Matka maloletej, vzhľadom k tomu, že dcére poskytuje a poskytovala všetku starostlivosť a opateru, je oprávnená platiť nižšie výživné ako povinný otec, pretože vždy je potrebné prihliadnúť pri určovaní výživného na starostlivosť rodiča u ktorého dieťa býva.

27. Ak sa bol otec schopný a ochotný dohodnúť na platení výživného na svoju dcéru vo veku 13 rokov na 200 eur s jeho matkou (rozsudok OS Senica č.k. 5P/88/2012-27 z 03.10.2012), to je v čase, keď už mal problémy so zákazkami (pozastavenú živnosť mal od 01.01.2013 do 01.01.2016 - viď č.l.23), je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné aj na 17 ročnú dcéru vo výške 200 eur.

28. Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov, s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej J., odvolací súd dospel k

zhodnému záveru, ako súd prvej inštancie, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný a že suma výživného vo výške 200 eur zodpovedná možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov ako i potrebám maloletej a zohľadňuje i starostlivosť matky o dcéru.

29. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov v súlade s § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

30. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP.

31. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).